

DOGFEN GYFLAWNI FLYNYDDOL – 2020-22

DRAFT

RHAGAIR

Mae'n fraint gennyf gyflwyno ein pedwaredd ddogfen gyflawni flynyddol (DGF) sy'n canolbwyntio ar y gwaith yr ydym yn ei wneud i wireddu'r dyheadau uchelgeisiol a bennwyd yng Nghynllun y Cyngor Sir am y cyfnod 2017-22. Fodd bynnag, mae'r DGF hon yn wahanol i unrhyw un o'r tair a gyhoeddwyd gennym yn flaenorol gan y bydd yn canolbwyntio ar y gwaith y byddwn yn ei wneud dros gyfnod o 18 mis, rhwng mis Hydref 2020 a Mawrth 2022.

Rwyf yn ysgrifennu hwn a ninnau newydd ddod allan o gyfnod clo byr o bythefnos i geisio lleihau nifer y bobl sy'n cael eu heintio â Covid-19, yn dilyn nifer uchel o achosion yn genedlaethol ac yma yn Ynys Môn.

Fel y trafodais yn fy rhagair i'r Adroddiad Perfformiad Blynyddol fis diwethaf, bu i'r Cyngor ymateb ac addasu yn gyflym er mwyn diogelu'r bregus yn ein cymunedau a chefnogi'r anghenus pan oedd angen. O'r herwydd nid oedd modd, er enghraifft, cyhoeddi ein DGF ym mis Mehefin gan i nifer o'n gweithgareddau dydd i ddydd a chynlluniau ddod i stop yn ddisymwth ddiwedd mis Mawrth 2020 er mwyn delio â'r Pandemig Coronafeirws.

Rydym yn cydnabod ein bod yn parhau i fyw mewn byd a all newid yn ddramatig o un wythnos i'r llall ac felly rydym wedi llunio rhaglen waith ar gyfer y cyfnod sydd, yn ein barn ni, yn gyraeddadwy er gwaetha'r pandemig presennol.

Mae'n cynnwys gwaith yn gysylltiedig â Chynllun Adfywio Economaidd Gogledd Môn sydd â'r nod o wella ffyniant Amlwch a Gogledd Môn. Mae hyn yn arbennig o bwysig mewn cyfnod lle bu cyfleoedd swyddi yn dirywio yn yr ardal. Hefyd, byddwn yn gweithio'n agos â Menter Môn a phartneriaid eraill ar Barth Arddangos Ynni Llanw Morlais, sydd â'r nod o greu nifer o swyddi crefftus os caiff y cynllun ei gymeradwyo.

Gohiriwyd datblygiad ein Rhaglen Moderneiddio Ysgolion ers y pandemig, ond nawr bod systemau ar waith, ein nod yw cytuno ar y ffordd briodol ymlaen sy'n sicrhau bod y cyfleoedd gorau ar gael i'n myfyrwyr presennol ac myfyrwyr y dyfodol.

Yn ystod 2019/20, fe wnaethom gynorthwyo i ddod â 104 o dai yn ôl i ddefnydd yn ogystal â chreu 7 o gartrefi newydd fel eu bod yn dod yn gartrefi i unigolion, cyplau a theuluoedd. Eleni, ein nod yw parhau â'r duedd gadarnhaol hon a dod â mwy o dai gwag yn ôl i ddefnydd, yn ogystal â chynyddu'r stoc dai sydd ar gael i'n tenantiaid drwy ddatblygu 83 eiddo newydd.

Mae llawer o'r gwaith a wnaethom mewn ymateb i'r coronafeirws wedi canolbwyntio ar y ffordd orau y gall trigolion Ynys Môn gysylltu â'r Cyngor, yn arbennig tra bod ein swyddfeydd ar gau. Mae'r gwaith a wnaethpwyd ar ein taith ddigidol i hwyluso darpariaeth hunanwasanaeth ar-lein wedi caniatáu i nifer o wasanaethau barhau yn ôl yr arfer yn ogystal â chyflwyno gwasanaethau newydd mewn ymateb i'r pandemig, megis ceisiadau am grantiau busnes ac archebu ymweliad â chanolfan ailgylchu. Byddwn yn parhau â'n taith drawsnewid ddigidol yn ystod y deunaw mis nesaf, gan sicrhau fod gwasanaethau eraill ar gael ar-lein.

Ym mis Medi 2020, cytunodd Cyngor Sir Ynys Môn ar gynnig i ymrwymo i gyflawni Sector Cyhoeddus Carbon Niwtral erbyn 2030. Yn ystod y flwyddyn nesaf byddwn yn datblygu Chynllun Gweithredu Newid Hinsawdd er mwyn chwarae ein rôl yn llawn.

Rydym yn ymwybodol hefyd fod rhaid i ni ddatblygu cynlluniau ar y ffordd orau o adfer yn dilyn y pandemig ac o'r herwydd rydym yn datblygu 4 cynllun adfer sy'n canolbwyntio ar ffrydiau gwaith Adfer yr Economi, Adfer Cyrchfan, ac Adfer Cymunedol / Cymdeithasol a Sefydliadol. Byddant oll ar gael yn gynnar yn y Flwyddyn Newydd.

Yn olaf, mae amgylchiadau'r flwyddyn hon, o fis Mawrth ymlaen, wedi newid pob un ohonom. Fel Cyngor, gallwn fod yn falch o'n staff a'n cymunedau. Gyda'n gilydd gallwn wneud gwahaniaeth a thrwy gyd-dynnu rydym yn dangos cryfder ein hynys fechan.

Llinos Medi (Arweinydd y Cyngor)

AMCAN 1

SICRHAU Y GALL POBL YNYS MÔN FFYNNU A GWIREDDU EU POTENSIAL TYMOR HIR.

SWYDDI A CHYFLEON GWAITH

- Byddwn yn cyflawni prosiectau a rhaglenni a ariennir yn allanol sy'n cynnwys Prosiect Strategol Caergybi ym Mhenrhos, Prosiect Arfor, Porth Ymwelwyr Ynys Gybi, Cynlluniau Gwella Adeiladau Hanesyddol, a'r Rhaglen Targeddu Buddsoddiad mewn Adfywio
- Byddwn yn dechrau cyflawni Cynllun Adfywio Economaidd Gogledd Ynys Môn i wella ffyniant yn Amlwch a Gogledd Ynys Môn.
- Byddwn yn cydlynu'r Rhaglen Ynys Ynni i liniaru'r effeithiau a gwella'r buddion sy'n deillio o brosiectau ynni mawr fel Prosiect Wylfa Newydd, Prosiect Parth Arddangos Ynni Llanw Morlais, Prosiect Fferm Solar Traffwll, Prosiect Glannau Caergybi a Phrosiect Marina Caergybi.
- Byddwn yn cydweithio â Llywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru, Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru a rhanddeiliaid allweddol eraill ac yn dylanwadu arnynt i hwyluso'r amodau iawn ar gyfer datblygu ar yr Ynys.
- Byddwn yn cydweithio trwy'r Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru i yrru Bid Twf Gogledd Cymru yn ei flaen.
- Byddwn yn parhau i gydweithio i adnabod a paratoi ar gyfer y cyfleoedd a'r risgiau posib yn sgil Brexit.

ADDYSG A SGILIAU

- Byddwn yn cytuno ar ac yn datblygu darpariaeth Moderneiddio Ysgolion yn ardal Llangefni
- Byddwn yn archwilio i opsiynau ac yn cytuno ar Gynllun ar gyfer Moderneiddio Ysgolion yn ardal Seiriol
- Byddwn yn archwilio i opsiynau ar gyfer Moderneiddio Ysgolion yn nalgylch Amlwch
- Byddwn yn parhau i gefnogi ein hysgolion i ddatblygu fel sefydliadau sy'n dysgu, gan sicrhau amgylcheddau dysgu cynhwysol, a hyrwyddo'r dysgu a'r addysgu gorau posib ar gyfer pob dysgwr.
- Bydd ffocws penodol yn cael ei roi ar barhau i ddatblygu'r ystod o sgiliau dysgu ac addysgu sydd eu hangen i sicrhau dysgu cyfunol effeithiol
- Byddwn yn darparu'r Strategaeth Atal corfforaethol i sicrhau bod disgyblion a phobl ifanc yn ffynnu ac yn gwireddu eu potensial hirdymor
- Byddwn yn ymdrechu i gynyddu'r ansawdd a'r nifer o bobl sy'n ymgeisio am rolau arweinyddiaeth yn ein hysgolion

IECHYD A LLES

- Byddwn yn darparu cyfleoedd i breswylwyr ac ymwelwyr gymryd rhan a defnyddio cyfleusterau hamdden trwy weithredu Cynllun Adfer Môn Actif pan fydd yn ddiogel gwneud hynny.
- Byddwn yn datblygu strategaeth iechyd meddwl ar gyfer ysgolion fel bod ystyriaethau Iechyd a Lles wedi'u hintegreiddio'n llawn ym mhob ysgol.
- Byddwn yn adeiladu ar y gronfa o wirfoddolwyr sydd wedi'i sefydlu yn ein cymunedau ers y pandemig ac yn ceisio sefydlu mwy o gynlluniau tro da yn ein cymunedau.
- Byddwn yn adolygu ein ffyrdd o ymgysylltu â'n tenantiaid i sicrhau bod llais y cwsmer yn cael ei glywed wrth gynllunio'r gwasanaethau a gynigir i'n tenantiaid.
- Byddwn yn gweithio gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, sefydliadau'r 3ydd Sector, Cyngor ar Bopeth a chyrrff eraill i sefydlu menter Bwyd Da Môn ar gyfer trigolion Ynys Môn er mwyn ceisio mynd i'r afael â thlodi bwyd a lleihau faint o wastraff bwyd sy'n mynd i safleoedd tirlenwi.

AMCAN 2 - CEFNOGI OEDOLION A THEULUOEDD BREGUS FEL EU BOD YN GALLU BOD YN DDIOGEL, YN IACH AC MOR ANNIBYNNOL Â PHOSIB

CEFNOGAETH I OEDOLION HŶN A BREGUS

- Byddwn yn gweithio ar ddatblygu ein hopsiynau ar gyfer darpariaeth tai gofal ychwanegol newydd ar yr Ynys a fydd yn cynnig cartref am oes i bobl dros 60 oed sy'n dymuno byw'n annibynnol mewn cymuned ddiogel a chrosawgar gyda gwasanaethau gofal a chymorth ar y safle.
- Byddwn yn trawsnewid gwasanaethau i oedolion ar draws yr holl wasanaethau iechyd meddwl trwy weithredu'r Strategaeth Law yn Llaw at Iechyd Meddwl yng Ngogledd Cymru.
- Byddwn yn cynyddu lefelau cyfranogiad yn y modelau hybiau cymunedol trwy hyrwyddo a datblygu'r hybiau a gynhelir ledled yr Ynys.
- Byddwn yn datblygu'r rhaglen Cysylltu Bywydau i gefnogi pobl sy'n byw gyda Dementia a gwella gofal seibiant i ofalwyr.
- Byddwn yn parhau i wreiddio'r 3 Thîm Adnoddau Cymunedol, a leolir yn Amlwch, Ysbyty Penrhos Stanley a Llanfairpwll, a fydd yn dod â staff y Cyngor a staff Betsi Cadwaladr ynghyd i wella mynediad i'n gwasanaethau gofal a chymorth cyn gynted ag y bo modd.
- Byddwn yn ymgysylltu â defnyddwyr y Gwasanaeth Cyfleoedd Dydd i Oedolion ag Anableddau Dysgu fel y gallwn gyd-greu ystod ehangach o gyfleoedd dydd o ansawdd uchel i unigolion yn eu cymunedau.

CEFNOGAETH I DEULUOEDD A PHLANT

- Byddwn yn datblygu Cartrefi Clyd ymhellach, neu gartrefi o fath teuluol ar yr ynys a fydd yn golygu y bydd plant o Ynys Môn sy'n derbyn gofal yn gallu cael y gofal hwnnw ar yr Ynys a mynychu ysgolion lleol a chymryd rhan ym mywyd y gymuned, yn hytrach na chael eu rhoi mewn llety sy'n bellach i ffwrdd efallai o'r gymuned leol y maent wedi arfer â hi.
- Byddwn yn parhau i recriwtio gofalwyr maeth yn Ynys Môn fel y gall Plant sy'n Derbyn Gofal barhau i fyw yn eu cymunedau pan na all eu rhieni ofalu amdanynt.
- Byddwn yn datblygu gwasanaethau seibiant ymhellach ar gyfer plant anabl a'u teuluoedd.
- Byddwn yn gweithio i gynyddu'r Stoc Dai sydd ar gael i'n tenantiaid trwy ychwanegu 83 o gartrefi, gan gynnwys datblygu cynlluniau ar gyfer 63 o gartrefi newydd a phrynu 20 o hen dai Cyngor.
- Byddwn yn ymgeisio am gyllid grant allanol i gefnogi cynlluniau i ddatblygu hen safle Ysgol Llaingoch, Caergybi, ar gyfer adeiladu cartrefi newydd.
- Byddwn yn defnyddio Premiwm y Dreth Gyngor i sicrhau bod pobl ifanc yn gallu cael mynediad at dai addas yn eu cymunedau lleol drwy ddatblygu a moderneiddio 3 chartref gwag a sicrhau eu bod ar gael i'w prynu gan brynwyr tro cyntaf lleol.
- Byddwn yn cwblhau'r gwaith i alluogi tenantiaid i gysylltu'n ddigidol trwy gyflwyno system Gwasanaethau Digidol a fydd yn caniatáu i denantiaid gyfathrebu â ni yn ddigidol, gan gynnwys ar gyfer rhoi gwybod am unrhyw faterion gofal cwsmer, gwaith gofal a thrwsio, i dalu rhent a chyflwyno unrhyw gwynion am ein stadau.

AMCAN 3 - GWEITHIO MEWN PARTNERIAETH GYDA'N CYMUNEDAU I SICRHAU Y GALLANT YMDOPI'N EFFEITHIOL GYDA NEWID A DATBLYGIADAU TRA'N DIOGELU EIN HAMGYLCHEDD NATURIOL.

DATBLYGU A HYRWYDDO

Yn dilyn cynnig a gymeradwywyd gan Gyngor Sir Ynys Môn i gyflawni Sector Cyhoeddus Carbon Niwtral erbyn 2030;

- Byddwn yn datblygu ac yn mabwysiadu Cynllun Gweithredu Newid Hinsawdd i newid arferion a darparu ymyriadau i leihau ein ôl-troed Carbon.
- Byddwn yn darparu pwyntiau gwefru cerbydau trydan ar safle Parcio a Theithio Llanfairpwll yn ogystal â nodi safleoedd addas eraill ar gyfer y cyfleusterau hyn ledled yr ynys.
- Byddwn yn parhau â'n bwriad a'n cyflawniad o ran sicrhau bod dros 70% o'r holl wastraff cartref yn cael ei ailgylchu erbyn 2025 sydd, yn ei dro, yn golygu nad oes angen i wastraff fynd i safleoedd tirlenwi.
- Byddwn yn datblygu ac yn gweithio ar gynlluniau lliniaru llifogydd mewn safleoedd yn Nwyrn, Amlwch, Caergybi, Porthaethwy, Llanfairpwll, Y Fali a Thraeth Coch, yn ogystal â chydweithio gyda Chyfoeth Naturiol Cymru ar gynllun lliniaru llifogydd Llangedfni
- Byddwn yn datblygu llwybrau cerdded a beicio ymhellach yn unol â Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013.

TRAWSNEWID

- Byddwn yn datblygu'r agenda cynllunio lle trwy weithio mewn partneriaeth â Medrwn Môn a wardiau Twrcelyn, Llifon, Rhosyr, Aethwy a Chanolbarth Môn i gwblhau'r broses o fapio pob ward erbyn 2021.
- Byddwn yn parhau i gymell a chefnogi'r swyddogaethau Tai, Gwarchod y Cyhoedd a Hamdden a chefnogi staff i wneud y defnydd mwyaf posib o'r Gymraeg yn ogystal â pharhau i ddatblygu sgiliau iaith Gymraeg staff sy'n gallu siarad Cymraeg.
- Byddwn yn gwneud paratodau ac yn aildendro'r contract prydu ysgol ar draws yr ynys gan sicrhau bod bwydlen iach a maethlon yn barod erbyn Medi 2021.
- Byddwn yn parhau i symud ymlaen â'r rhaglen buddsoddiadau cyfalaf tymor hir i wella hyblygrwydd defnydd ac apêl Canolfannau Hamdden y Cyngor Sir yn ogystal â datblygu cynlluniau ar gyfer cae 3G newydd yng Nghaergybi.
- Byddwn yn parhau ar ein taith ddigidol trwy hwyluso darpariaeth hunanwasanaeth ar-lein sy'n caniatáu i ddinasyddion ofyn, adrodd a thalu am wasanaethau ar amser sy'n gyfleus iddynt o unrhyw leoliad, dyfais neu sianel ddigidol trwy ddatblygu ein System Rheoli Cysylltiadau Cwsmeriaid ymhellach a gostwng nifer y ffurflenni sydd ar gael ar bapur yn unig.
- Byddwn yn sicrhau bod athrawon a disgyblion yn gallu cael mynediad i wasanaethau ar-lein cyflymach trwy gynyddu'r cyflymder lawrlwytho band llydan i 300Mb /e yn ein hysgolion uwchradd.
- Byddwn yn cynyddu'r gymhareb cyfrifiaduron i ddisgyblion mewn ysgolion trwy ddefnyddio'r grant HWB gan Lywodraeth Cymru
- Byddwn yn dechrau gweithredu Porth Cwsmeriaid y Gwasanaeth Refeniw i roi gwasanaeth hwylus ac o ansawdd uchel i gwsmeriaid a fydd yn cynnig cyfleusterau hunanwasanaeth ac yn cynorthwyo gyda biliau electronig.
- Byddwn yn newid hen gerbydau fflyd y Cyngor am gerbydau trydan neu LPG mwy newydd lle bo hynny'n briodol ac yn nodi safleoedd Cyngor lle gellir gosod Pwyntiau Gwefru Cerbydau Trydan.

ADFER

Mae delio â'r argyfwng Covid-19 wedi bod yn her sylweddol i'r Cyngor - nid yn unig o ran cynnal gwasanaethau rheng flaen allweddol, darparu gwasanaethau newydd, a chynnal busnes fel arfer lle bo modd, ond hefyd o ran sicrhau bod trefniadau iechyd a diogelwch ar waith i warchod staff yr awdurdod wrth iddynt ddarparu gwasanaethau. Roedd yn rhaid cael cydbwysedd rhwng y materion hyn a datblygu / darparu gwasanaethau ac ymyriadau newydd mewn ymateb i'r argyfwng.

Mae'r effaith wedi bod yn bellgyrhaeddol ar drigolion, cymunedau ac economi'r ynys. Mae wedi cael effaith sylweddol ar allu'r Cyngor i barhau gyda'i raglen waith strategol fel yr amlinellir uchod. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod bod dyletswydd arnom i sicrhau cydbwysedd rhwng adferiad, busnes fel arfer a chynlluniau strategol. Oherwydd bod heriau argyfwng Covid-19 yn parhau i fod yn sylweddol, cydnabyddir y bydd ein hadferiad fel Ynys ac fel Cyngor yn canolbwyntio ar 4 prif faes gwaith -

- **Cynllun Adfer Economaidd**

Nod y cynllun adfer economaidd fydd sefydlu fframwaith o gamau i gefnogi busnesau, cynnal lefelau cyflogaeth, a gosod y sylfeini i ddechrau ailstrwythuro'r economi leol i sicrhau mwy o wytnwch a thwf posib yn y dyfodol.

- **Cynllun Adfer ar gyfer Cyrchfannau**

Ein nod yma fydd sefydlu fframwaith y cytunwyd arno, ynghyd ag ystod o gamau i fynd i'r afael â'r materion sy'n wynebu busnesau twristiaeth a lletygarwch ers dechrau'r pandemig. Byddwn hefyd yn parhau i gefnogi ailgychwyn masnachu diogel a chynaliadwy a denu ymwelwyr yn ôl i'r ynys, nid yn unig i fwynhau llonyddwch, asedau naturiol ac 'ymdeimlad unigryw o le' Ynys Môn, ond hefyd i barchu ein cymunedau ac ymddwyn yn gyfrifol ynddynt o dan y 'normal newydd'.

- **Cynllun Adfer Cymunedol / Cymdeithasol**

Bydd y cynllun adfer hwn yn anelu at gadw arfer da, cynyddu capasiti ac arbenigedd i'r eithaf, dysgu a chyd-gynhyrchu ymdrechion sydd wedi datblygu a chryfhau'n naturiol trwy gydol y cyfnod argyfwng.

Y nod, trwy gydol yr adferiad, fydd gwarchod trigolion Ynys Môn rhag yr heriau a wynebir a'r gwendidau amlwg a gynyddodd effeithiau personol Covid-19. Yn ogystal, rhagwelir y bydd angen gwarchod staff rheng flaen (gweithwyr allweddol) trwy adeiladu'r gallu a'r gwytnwch angenrheidiol trwy gydol y cyfnod adfer.

- **Cynllun Adfer Sefydliadol**

Mae'r pandemig wedi cael effaith aruthrol ar y Cyngor gyda galwadau mawr a diddiwedd, ac mae graddfa a chyflymder y newid wedi bod yn ddigynsail ac effeithiwyd ar bob agwedd ar weithgareddau'r Cyngor. Yn wir, credir y bu effaith ar bob agwedd ar fywydau pobl a (staff) ac mae'n bwysig nawr ystyried effaith y newidiadau hyn ar ddatblygiad y sefydliad.

Credir bod angen ymdrech gynlluniedig ar draws y Cyngor i adolygu'r broses i wella effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd ac sy'n cydnabod yr amgylchedd allanol sy'n newid yn gyson. Gellir gweld yr argyfwng yn rhoi cyfle heb ei ail i newid a gwella.

Yr her fydd gwireddu'r cyfleon - cyfleon a fydd yn sicrhau y cynhelir trefniadau gweithio cadarn a diogel, gan sicrhau lles staff trwy eu cefnogi'n barhaus a datblygu eu galluedd a'u sgiliau i gwrdd â'r gofynion newydd.

Rhagor o wybodaeth

I gael mwy o wybodaeth am unrhyw elfen o'r ddogfen hon neu os oes gennych unrhyw sylwadau, cysylltwch â:

Adnoddau Dynol a Thrawsnewid

Cyngor Sir Ynys Môn

Swyddfeydd y Cyngor

Llangefni,

Ynys Môn

LL77 7TW

Ffôn - 01248 752111

E-bost: -

CarysEdwards@ynysmon.gov.uk

GethinMorgan@ynysmon.gov.uk

Mae'r ddogfen hon ar gael yn y Gymraeg a gellir ei darparu ar ddisg, mewn braille ac mae ar gael hefyd ar wefan y Cyngor ynghyd â Chynllun y Cyngor ar gyfer 2017-22:

<http://www.ynysmon.gov.uk/cynllunycyngor>

Gellir cael rhagor o wybodaeth hefyd fel a ganlyn: Polisiâu, cynlluniau a strategaethau a gyhoeddwyd gan y Cyngor ac y gellir eu gweld trwy fynd i : <http://www.ynysmon.gov.uk>

Mae Adroddiadau Archwilio ac Arolygu a gynhyrchwyd gan Reoleiddwyr y Cyngor ar gael ar eu gwefannau perthnasol, fel a ganlyn:

- Swyddfa Archwilio Cymru: www.archwilio.cymru
- Arolygiaeth Gofal Cymru: <https://arolygiaethgofal.cymru>
- Estyn: www.estyn.cymru

Os nad oes gennych fynediad i'r rhyngwyd, neu os hoffech gael dogfen nad yw wedi'i rhestru uchod, cysylltwch â'r Cyngor trwy'r manylion cyswllt a amlinellir ar frig y dudalen hon os gwelwch yn dda.